

גליון "והיו הדברים"

רשום על מצבת רבינו
בווארשא

ומי שישתדל בהדפסת
הספרים יהיה לו המחבר
למליץ אם יהיה לו זכות

מתורת הגה"ק ר' אריה ליב צינץ ז"ע
אבד"ק פלאצק ובסוף ימיו בווארשא

גליון 55

פר' אחרי קדושים תשפ"ג

"ונשמע קולו בבואו אל הקודש", נמצא שלא היו נכנסין גם שניהם ולא היו מתחייבין מיתה בשביל הקטורת לחוד כאמור.

וזהו "אחרי מות שני בני אהרן", שגרם להם "בקרבנתם לפני ה'", גם שניהם, "וימותו", שעברו על וכל אדם לא יהיה באהל מועד, שלסיבה זו הקריבו שניהם קטורת אחד, ונעשה השני אש זרה, וזהו "בקרבנתם לפני ה'", גרם "וימותו". (מלא העומר פר' אחרי / קומץ המנחה דרוש לפר' אחרי)

*

אל תטמאו בכל אלה כו' ותטמא הארץ ואפקוד עוונה עליה כו'. עד סוף כל הפרשה כפולים הרבה. ואפשר על פי משל אחד שהוריד אריס לשדה, והנה האיש הוא זולל וסובא ולא השגיח על תיקוני השדה עד שנתקלקל כל השדה, וכאשר השגיח האדון איך שקלקל השדה אז חרה אפו והשליכו לחוץ, והעמיד האדון את בנו תחתיו. וכאשר התחיל בנו לילך בדרך לא טוב, אף שעדיין לא קלקל השדה חרה אפו בו אביו להכותו מכות גדולות ונאמנות. ויהי כתמוה בעיני העם למה לראשון לא ענש על שהשחית נחלתו ולשני ענש מיד, ויען ויאמר להיות שהראשון היה בן כפר ואין לי נחת רוח במעשיו רק שלא יקלקל וישחית את ארצי, אבל הבן שחפצי שילך בדרך הישר איסר אותו מיד שלא יגרום גם הוא באחרית הימים לקלוקל השדה.

והנמשל הוא, כי בודאי הכנענים לא נענשו עד ש"ותטמא הארץ" מה שאין כן אתם בני אל חי אפילו מקצת ממעשיכם יקלקל שורש קדושתכם לכן מקצת הטומאות שאתם עושין שקולים כנגד כל תועבות של עמי כנען, כמו הבגד כל שהוא יותר דק עלול להיות נשחת בכתם דק יותר ממה שיושחת הבגד הגס בכתם גדול.

וזהו אפשר כוונת הכתובים "אל תטמאו בכל אלה" ותדעו כמה קשים טומאות אלו עד שהספיקו לטמאות הכנענים אף שלא נצטוו ולא נזדכך חומרם לקבל כתמי ורשמי העבירות כמוכם, כי אם שגרמו על ידי התועבות טומאה לארץ, לכן "ותקיא הארץ את יושביה". ומעתה ראוי לכם לדון פסוק "ושמרתם אתם" דייקא "את חוקותי ואת משפטי", שאתם במדריגה קדושה יתירה נגד הכנענים "ולא תעשו מכל" התועבות האלה אפילו מקצתן יספיק לטמא אתכם, שהרי אפילו אותו

נדב ואביהוא הקטירו בנפרד

יש לדייק שאמר בפר' שמיני "ויתנו בהן אש ושימו עליה" לשון יחיד, ולמה לא אמר 'עליהן' כמו שנאמר בפרשת קרח (במדבר טז ז) "ותנו בהן אש ושימו עליהן קטורת".

אמנם יתכן ויובן גם כן המדרש (ילקוט שמעוני רמז תקכד ד"ה וימותו), שהאשימם על שלא נטלו עצה זה מזה, והיכן רמיזא.

גם יובן הפליאה שבמדרש שם (ויק"ר כ' ט') שאמר שמחוסרי בגדים היו מה היו חסרים, מעיל. ותמה בתשובות הרא"ש כלל יג ס' כא, הא כהן הדיוט אינו לובש מעיל, שהוא מבגדי כהן גדול.

לכן אפשר לומר כי בלאו הכי כתוב (בפרשתן טז יז) "וכל אדם לא יהיה באוהל מועד בבואו לבפר בקודש", ואיתא בסוף פרק קמא דכלים משנה ט' פורשין מבין האולם ולמזבח בשעת הקטרה. אם כן בהא נמי שלא כדן עשו שנכנסו גם שניהם לפני ולפנים. וכדאי לחוב בדמיהן גם עבור חטא זה כמו שחשב שאר חטאים במדרש.

ובודאי לא ידעו חד בחבריה, ונכנסו שניהם. והנה ידעו שלא יתכן להקריב שני קטורת שלא מצינו רק אחד. ואחר שכבר היו בפנים גם שניהם, אין טענה למה לא יצא אחד, דעל זה יש לומר שהרי גם בביאה ריקנית חייב מיתה, שלגבי השני הוה ליה ביאה ריקנית, אף שלא נאמרה האזהרה אלא אחרי מות שני בני אהרן, מכל מקום מאחר שגדולים היו יתכן שהשיגו זאת מדעתן, ולזה נתחכמו שלא הקטירו רק קטורת אחת "וישימו עליה" גם שניהם קטורת אחת, וחשבו שבזה לא יחשב ביאה ריקנית.

ואפשר שלזה נקרא אש זרה כי המחיתה אחת שלא הקטיר עליה קטורת הוא אש זרה לגמרי וזהו שחייבין מיתה שמתו גם שניהם. ואם כן יש לומר שזהו בחינת החטא שבמדרש שלא נטלו עצה זה מזה, שאילו נטלו עצה זה מזה כבר היה ידוע להם שאין רשאים ליכנס שם שניהם, ועל הקטורת לחוד לא היו חייבין מיתה, רק מה שנשארה מחיתה עם אש זרה מה שלא יתכן להקטיר שני מיני קטורת.

ומעתה יובן גם המדרש, מה היו חסרין, חסרין מעיל. רצה לומר שאילו היה להם מעיל שנאמר בו (שמות כח לה)

(דברים לא יב) "האנשים והנשים והטף" וודאי כולם מוזהרין לשמוע וללמוד יראת ה'. וכבר נודע דאמרינן (קידושין ל"ו.) 'בני ישראל' ולא בנות ישראל, וכל שכן 'עדה' דילפינן (מגילה כ"ג:) שהוא עשרה לענין הקדושה, אם כן הנשים אינם בכלל עדה, ואם כן יפלא איך אמר "דבר אל כל עדת בני ישראל", אטו נשי לא בעו חיי להיות פרושים ומובדלים מן העריות.

אמנם לפי שאמרו חז"ל בשמחת בית השואבה (סוכה נ"א:) שסמכו לגדור גדר שיהיו נשים במחיצה לעצמן ותיקנו אנשים למטה ונשים למעלה אם כן האזהרה היא מדברת להזהיר בני ישראל ולא בנות ישראל, לפי שהנשים היו בעליה מיוחדת בפני עצמן ומובדלים במחיצה, נמצא שהדיבור היה מוסב אל עדת בני ישראל, והנשים היו שומעין ממילא כמו שנאמר (דברים לא יג) "למען ישמעו ולמען ילמדו ויראו את ה'", ואם כן שפיר צדקו דברי חז"ל, דלכך נאמר "בני ישראל" אף שגם הנשים מוזהרים על מה שהאנשים מוזהרים, רומז לעשות גדר ומחיצה מפסקת, וזו כל מקום שאתה מוצא 'גדר' ערוה, דייקא, אתה מוצא קדושה.

וזה רמז הכתוב איש אמו ואביו תיראו ופירש רש"י אין לי אלא איש אשה מנין כשהוא אומר תיראו הרי כאן שנים. ויש להבין למה כתוב איש כלל. אמנם רמז לפי שהאזהרה מוסבת להזהיר האנשים בלשון נוכח והנשים ישמעו ממילא במקום מיוחד, לכן בא ברמז שישמעו הדיבור מוסב על שניהם.

*

את שבתתי תשמרו אני ה' אלקיכם: אל תפנו אל האלילים ואלהי מסכה לא תעשו לכם. סמיכת הפסוקים, ידוע כי אלילים הקדמונים היו לקבל הצורות כח המזלות, וידוע כי שומרי מצוות השם אינם תחת המזל, אם כן שפיר נמשך מזה שתשמרו שבת שהוא ביטול כח המזל, ממילא תדעו שאין לפנות לאלילים כי הבל המה אין בהם מועיל.

*

אל תפנו אל האלילים ואלהי מסכה לא תעשו לכם. יראה ששני מיני עוברי גילולים יש. יש שהם עושים דברים של הבל לגמרי אשר יחשבו כי ייטיבו להם ואין בהם שום ממש, וזהו "אל תפנו אל האלילים", והוסיף ואמר אפילו תרצו לקבל השפעה על ידי צורות מוכנות לקבל שפע מן המזל ותאמרו שגם המזל מושפע מאתו יתברך וזהו "ואלהי מסכה" גם זה לא תעשו לכם, "כי אני ה' אלקיכם", שההשפעה תשיגו מבלי אמצעות השותפות.

*

ואהבת לרעך כמוך. בתהלים (קטז, א) "אהבתי כי ישמע ה' את קולי תחנוני". אפשר שהקדים "אהבתי", לרמז מה שאינך שקודם תפילה יקבל עליו מצוות ואהבת לרעך כמוך כדי שתהיה תפלתו כלולה בתפלות ישראל, וזה "אהבתי", שהקדים מדת אהבה, כי בזה "ישמע ה' את קול תחנוני". (הגדה של פסח ברכת השיר)

שאתמול עשה התועבות האלה "כי את כל התועבות האל עשו אנשי הארץ אשר לפניכם" וגרמו תוקף טומאה עד ש"ותטמא הארץ", ולזה אני חושב מחשבות עליכם שלא תגרמו טומאה ואני מבשר אתכם "ולא תקיא הארץ אתכם בטמאכם אותה כאשר קאה את הגוי אשר לפניכם", וזה למה שלא אניח לבוא לידי כך עד שתטמאו הארץ, "כי כל אשר יעשה", אפילו מקצת, "מכל התועבות האלה ונכרתו הנפשות העושות מקרב עמם". נמצא שלא יבוא לידי כך שתטמאו כאשר טמאו הכנענים שאכלה הקוצים מן הכרם.

ואולם אתם, "ושמרתם את משמרתני לבלתי עשות מחוקות התועבות", אפילו מקצתן, "אשר נעשו לפניכם", אף שלא יספיק לטמאות הארץ, מכל מקום קדושתכם גדולה יותר, "ולא תטמאו בהם", עצמכם, "כי אני ה' אלקיכם", ואין ראוי לכם לטמאות אפילו במקצתן, שלא תטמאו את קדושתכם ויחוד שמי אשר עליכם.

*

פר' קדושים

דבר אל כל עדת בני ישראל ואמרת אליהם קדושים תהיו. פרש"י מלמד שנאמרה פרשה זו בהקהל מפני שרוב גופי תורה תלוין בה. קדושים תהיו, הווי פרושין מן העריות ומן העבירה שכל מקום שאתה מוצא גדר ערוה אתה מוצא קדושה.

ובמדרש (ויק"ר כד ו) למה נסמכה פרשת קדושים לפרשת עריות לומר לך שכל מקום שאתה מוצא גדר ערוה אתה מוצא קדושה. וראיתי שדקדקו מהו 'גדר' ערוה, הא פרשת עריות היא עיקר איסורן של עריות. וגם דקדק במגלה עמוקות מאי קשיא ליה, למה נסמכה, הא לא שייך להקשות רק אם הוא שלא כסדר.

אמנם יראה כי בודאי אחר שבפרשת קדושים גם כן כתיב עונשן של עריות, אם כן הווי ליה לסמוך פרשת עריות שב'קדושים' לפרשת עריות שב'אחרי', כי בפרשה דלעיל כתיב אזהרת העריות ובפרשה זו כתיב העונשין.

אמנם יתכן שהזהיר הכתוב דרך הישר אשר ילכו בה כי נודע שיש שני מיני יראה יראת העונש ויראת הרוממות כי יראת העונש היא בחינה גרועה. ולזה הודיענו הכתוב אחר אזהרת הלאו על עריות אמר "קדושים תהיו", לא בשביל יראת העונש המיועד ומבואר בפרשה אחר כך, כי אף שעדיין לא נאמר העונש, רק מפני אזהרתו של הקב"ה בלבד ראוי לזוהר. וזה רמז לנו הכתוב בחינת היראה בטרם שכתוב העונש לכן אמר "קדושים תהיו" מצד "כי קדוש אני ה' אלקיכם", לא בשביל יראת העונש, שיהיה בעיניכם כאלו לא נכתב עונש כלל רק בבחינת יראת רוממותו יתברך שהוא יתברך המזהיר ומפרישנו מן עריות שהם דברים הנתעבים וגורמים טומאה ופגם בנפש.

וענין 'גדר ערוה' הוא כי אחר שפרשה זו נאמרה בהקהל שרוב גופי תורה תלוין בה, אם כן אחר שכתוב בפרשת הקהל